

будут не Россия, Британия и Франция, в котором также родится свой фюрер, но отнюдь не в Германии, в котором будет геноцид и концлагеря, атомная бомба и военный трибунал, революции и кровопролитие, которого не видела даже наша история.

Тертлдав остається верен себе: он с большим мастерством выписывает своих персонажей, наделяя их живыми характерами и языком (правда его описательный стиль, как нам кажется, застыл на уровне стилистики XIX века). Автор книги уже давно определился со структурой своих произведений, и здесь он строго ее придерживается, рисуя масштабное эпическое полотно столкновения двух держав, на фоне которого вершатся человеческие судьбы, принимаются судьбоносные решения, а старые исторические персонажи, втиснутые в совершенно иные реалии этого мира, вынуждены действовать в соответствии с теми условиями, которые задаются этой самой изменившейся реальностью. Но их имена узнаваемы, их манера решать проблемы – также. Именно эта узнаваемость исторических фигур на совершенно иной исторической сцене – и есть то, что лично привлекает в альтернативной истории автора этих строк.

Нам, однако, никогда не хотелось бы жить в мире, не знавшем юмориста Марка Твена.

Література

Harry Turtledove. How Few Remain. - The Easton Press, 1997. – 480 p. *Андрей Валентинов*. О «железном» уклоне в современной фантастике (доклад на Бастконе, 2009 г.) Источник: <http://valentinov-uk.livejournal.com/21493.html#cutid1>

УДК 821.133.1:82-34“11/13”

ТЕСЛЮК Г. С.

(Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

ЕВОЛЮЦІЯ ОСНОВНИХ ХУДОЖНІХ ЗАСОБІВ У ПЕРШИХ ЗРАЗКАХ ЖАНРУ ФРАНЦУЗЬКОЇ АВТОРСЬКОЇ КАЗКИ (XII-XIV СТ.)

У статті здійснено аналіз художніх засобів у французьких авторських казках XII-XIV ст. та продемонстровано їхню еволюцію. Досліджено семантичні та формальні аспекти (форму тексту) творів Марії Французької і Ніколя Бозона, визначено жанроутворюючі ознаки та індивідуальні варіанти творення французьких авторських казок.

Ключові слова: художні засоби, інтегральні та дифференційні жанрові ознаки, еволюція жанру.

Теслюк Г. С. Эволюция главных художественных средств в первых образцах жанра французской авторской сказки. В статье сделан анализ художественных средств во французских авторских сказках и показана их эволюция. Рассмотрены семантические и формальные аспекты (форма текста) в произведениях Марии Французской и Николая Бозона, определены жанроформирующие признаки и индивидуальные варианты создания французских авторских сказок.

Ключевые слова: художественные средства, интегральные и дифференциальные жанровые признаки, эволюция жанра.

Tesliuk G. S. The main artistic means evolution in the first oeuvres in the genre of the French author's tales. The analysis of artistic means in the French author's tales and of their evolution is made in this article. The semantic and the formal (form of the text) aspects of the Marie de France's and Nicole Bozon's oeuvres are demonstrated as well as the integral signs and the individual variants of the French autor's tales creation.

Key words: artistic means, integral and differential genre signs, genre evolution.

Метою нашої статті є продемонструвати еволюцію основних художніх засобів у перших зразках французьких авторських казок. **Завданням** роботи є проаналізувати художні засоби у зразках жанру XII-XIV ст. у діахронічному аспекті, визначити жанроутворюючі ознаки та авторські варіанти творення казок, а також дослідити еволюцію семантичних та формальних аспектів текстів. **Об'єктом** нашого аналізу виступили художні засоби у перших творах французьких казкарів, семантичні й формальні ознаки цих текстів і їхні жанроутворюючі та інтегральні ознаки. **Предметом** дослідження стала їхня еволюція.

Головне місце у період зародження французьких авторських казок займають ле *Марії Французької (Marie de France)* (60-80-ті рр. XII ст.), адже саме містично-казкові ле (на відміну від іншого їхнього типу – реалістично-епічних) традиційно вважаються першими зразками цього жанру.

Ле – невеликі ліричні оповіді про кохання, пригоди, про лицарів та їхніх дам, а сюжетами для них були старовинні *бретонські*, або ж *кельтські* легенди. Ле запозичило свої форму та назву з кельтської літератури (*lôid, laid* – п'єса лірико-епічного характеру) [Шишмарев 1955, с. 141]. Вони з'явилися у період розквіту лицарської поезії та бретонських романів про лицарів Круглого Столу, звідки і запозичують два основних сюжетних стрижні – подвиги ти кохання.

Як зазначає російський дослідник історії романських мов та літератур Володимир Шишмарьов, ле стало формою, паралельною *conte, fabel*, що «переважно зберегли тематику казково-фантастичного

або романістичного характеру» [Шишмарев 1955, с. 141]. Російський дослідник західноєвропейської літератури О. Смірнов також підкреслює казково-фантастичну основу цих творів:

“...ле (або бретонські ле) – невеликі повісті по двісті, триста, рідше п’ятсот, або ж навіть тисячу рядків, про щасливе або нещасне кохання, з більшим чи меншим домішком авантюрного і фантастичного елементів” [Смирнов 1965, с. 91].

Отже, на нашу думку, зважаючи на давнє коріння французької авторської казки, саме ле Марії Французької, написані у XII ст., можна вважати першими зразками цього жанру.

Так, у ле “Lanval”, в якому вирішальну роль відіграє казкова основа, ми читаємо про жінку-фею (у “Yones” – феєю був чоловік), що врятувала свого коханого лицаря від неминучої смерті, коли той розповів їмню історію.

Або ж у ле “Yones” Марія Французька зберігається фольклорний казковий сюжет “Oiseau Bleu”, і цікаво, що поетеса посилається на усну традицію і наголошує на цьому у своїх творах:

“*Mut ai sovent oï cunter*” [Il était une fois 1983, p. 40].

У цьому ле йдеться про нещасливу історію кохання нещасної дружини, заточеної у башті ревнивим чоловіком, та юним лицарем, що може зустрічатись із коханою лише прилітаючи перетвіленим у птаха. Наведемо уривок із ле, в якому описується така метаморфоза:

“*L’ombre d’un grant oisel choisi*

Par mi une estreite fenestre...

Il s’est devant la dame assis.

Quant il i ot un poi esté

E ele l’ot bien esgardé,

Chevaler bel et gent devint” [Il était une fois 1983, p. 41].

Звернемо увагу на те, що мотив перетвілення викладений досить лаконічно, без опису емоцій чи атмосфери у темниці, хоча він і є ключовим моментом у “Yones”. Наведений уривок дає нам приклади *enimemiv*, які вживаються при описі персонажів: *grant, bel, gent*. Наведемо інший приклад із цього ле:

“*Chevalers trouvoënt puceles*

A lur talent gentes e beles,

E dames trouvoënt amanz

Beaus e curteis, [pruz] e vaillanz” [Il était une fois 1983, p. 40].

Цікаво, що епітети подаються попарно, для підсилення характеристик героїв. Такі синонімічні пари прикметників лежать в основі прийому подвоєння *gentes e beles, beaus e curteis, [pruz] e vaillanz*. Можемо стверджувати, що систематичне вживання емоційних епітетів є диференційною ознакою стилю Марія Французька, про що також писав російський дослідник О. Смірнов [Смирнов 1965, с. 112].

Зазначимо, що наведений уривок також є ілюстрацією **паралелізму** – однієї з жанроутворюючих характеристик ранніх французьких авторських казок:

chevalers trouvoënt puceles...

dames trouvoënt amanz ...

Ключову роль паралелізму у ранніх періодах літературної творчості підкреслює російський літературознавець С. М. Бройтман. Аналізуючи цей троп в історичному та семантичному зрізах, автор стверджує, підтримуючи думки інших науковців, що саме від нього походять всі інші тропи, і, зокрема, всі види компарації:

“Насамперед очевидно, що тропи ... вирости із паралелізму. Найкраще досліджене в цьому плані порівняння. Існує багато даних на користь того, що воно розвинулось від заперечного паралелізму” [Бройтман 2001, с. 56].

Він підтримує думку, що тотожність, основа паралелізму, сягає своїм корінням до міфологічної семантики місця людини у світі і переносне значення досягається шляхом буквального переносу рис одного явища на інше. Лише у подальші періоди цей феномен свідомості змінився розведенням різних об’єктів реальності [Бройтман 2001, с. 56-57].

Зважаючи на віршовану форму ле, їхнім ключовим принципом є *рима*, що зв’язує закінчення двох чи більше строф. Наприклад:

“*Quant ele ot faite issi,*

L’ombre d’un grant oisel choisi

Par mi une estreite fenestre.

Ele ne seit quei ceo pout estre” [Il était une fois 1983, p. 41],

Саме у ле дуже важливим є збереження, завдяки систематичному повтору, основних ознак цих текстів – наявності 24 парних строф (або ж 12 подвійних строф). Характерною ознакою ле є восьмикладовий вірш із парними римами. Тобто, можемо вважати цю особливість текстів жанроутворюючою. Досить вдало розвела поняття інтегральних та диференційних ознак художніх творів загалом, та казок зокрема, українська дослідниця Сорокотенко О. В., яка підкреслювала ключову роль текстотворюючих ознак, адже вони притаманні кожному тексту:

“З одного боку, будь-який текст – так або інакше – входить до системи жанрів. Отже, він завжди містить якісь жанроутворюючі (інтегральні) ознаки, що становлять його жанрово-стильову доміанту. З другого боку, будь-який текст сам по собі є системою. Тому в кожному тексті можна виділити внутрішні (диференційні) принципи та ознаки, які організують його як систему і вмотивовують індивідуально-авторський взаємозв’язок його елементів” [Сорокотенко 1996, с. 10].

Так, дослідниця наголошує на внутрішній опозиції жанрових ознак текстів – традиція та жанрові канони поєднуються з авторськими варіантами їх творення. Наголосимо, що саме така дихотомія характеризує авторську казку зокрема.

У ле Марії Французької вже можна помітити використання більшості фонологічних фігур. Насамперед, йдеться про *асонанс*, що є ключовим для збереження римованої структури текстів:

*“De ceo ke ële ert bele e gente,
En li garder mist mut s’entente:
Dedenz sa tur l’ad enseree
En une grant chambre pavee”* [Il était une fois 1983, p. 38].

Серед фонологічних фігур, що систематично зустрічаються у ле можемо також назвати *парономазію*. Так, наприклад, у “Yones” читаємо:

*“El li respunt que bien ad dit.
Delez li s’est couché al lit;
Mes il ne vout a li tucher
[Ne] de acoler ne de baisier”* [Il était une fois 1983, p. 42-43].

Можемо прослідкувати, що слова-пароніми *dit – lit, tucher – baisier* знаходяться в кінці рядка і підтримують чітку ритмомелодіку ле. До того ж, в останньому рядку спостерігаємо прийом *редуплікації*, в якому симетричними є заперечні структури:

il ne vout → A (a li tucher) → A ([Ne] de acoler) → A (ne de baisier).

Проаналізувавши ле Марія Французька, можемо зазначити, що *фігури повтору* взагалі, і прийом редулікації зокрема, є характерною особливістю авторського стилю поетеси. Наведемо приклади із ле “Yones” (XII ст.):

*“Ensemblement od sun seignur
Aprés i demurat meint jur,
Que de cei fet ne la retta
Ne ne mesdist ne ne gaba”* [Il était une fois 1983, p. 53];

Так, останній приклад є деякою мірою “ускладненою” формою редулікації – *полісиндетон* (polysyndète), який схематично можемо зобразити наступним чином:

*le meudre chevaliert → et A (E le plus fort)
→ et B (e le plus fier)
→ et C ([e] le plus amez)*

Наведемо ще один уривок, в якому знаходимо цю стилістичну фігуру:

*“Lur fiz fu nez e bien nuriz
E bien gardez e bien cheriz”* [Il était une fois 1983, p. 53].

У наведеному уривку речення розширене за рахунок чотирьох означень. Вони виконують, окрім стилістичної, також функцію творення образу лицаря завдяки прикметникам одного семантичного поля *fort, fier, beaus, amez*. Наголосимо, що сильні позитивні конотації підкреслені також найвищим ступенем порівняння прикметників. До речі, знову спостерігаємо важливу роль епітетів у текстах Марії Французької.

Серед стилістичних фігур повтору вагоме місце у ле Марії Французької займають фігури повтору із симетричною структурою:

а) насамперед, йдеться про *анафору*:

*“Lanval donout les riches duns,
Lanval aquitout les prisuns,
Lanval vesteit les jungleurs,*

Lanval feseit les granz honors:

N'i ot estrange ne privé

A qui Lanval n'eüst doné" [Marie de France];

б) у текстах ле зустрічаємо також *eniפורу*:

"Kar ni reis rien ne li dona,

Ne Lanval mut entrepris,

Ore est Lanval mut entrepris,

Mut est dolent e mut pensis" [Marie de France].

Наголосимо, що у ле анафора та епіфора використовуються переважно в описах вчинків чи почуттів головних героїв (у наведених прикладах – Ланваля) для збільшення експресивності та емоційності образів.

Задля підсилення емоційного забарвлення цього піджанру французької авторської казки систематично використовуються *авторські коментарі-ремарки*, наприклад:

"Broches de fer fist [granz] forgier

E acerer le chief devant" [Il était une fois 1983, p. 47];

"E cum il sunt [bien] hebergiez

Li sires lur ad otriez" [Il était une fois 1983, p. 54].

Такі вставки подаються у квадратних дужках, чим підкреслюється, що це лише авторський коментар. До того ж, вони не несуть важливого семантичного навантаження, а лише емоційно-описове, підкреслюють ліричний тон казки. Такий прийом вважаємо диференційною (текстоутворюючою) ознакою творів Марії Французької.

Із синтаксичної точки зору, задля дотримання рими у ле застосовується *інверсія*. У цьому історично першому піджанрі французьких авторських казок порушення порядку слів у реченні є припустимим, адже уможливує дотримання римованої форми текстів:

"Unques femme fors vous n'amai

Ne jamés autre ne aimerai" [Il était une fois 1983, p. 41]

У реченні прямиий додаток *Unques femme* виноситься перед головними членами *vous n'amai* та в групі другого присудка додаток також виноситься перед присудком.

Відомо, що крім ле Марії Французької, у XII-XIII ст. у Франції з'являлись анонімні зразки цього жанру, які також обігрували народні казкові та новелістичні сюжети, контамінуючи їх, вносячи необхідні їм риси, змінюючи їх.

Отже, основними жанроутворюючими рисами ле були римована форма, наявність чарівного та дивовижного, нагромадження химерних авантур [Смирнов 1965, с. 112], не пов'язаних із переживаннями героя, відсутність моральної проблематики.

Проте, твори Марії Французької є певним авторським варіантом ле, адже вирізняються такими диференційними ознаками як емоційні епітети, подвоєння та паралелізми, що не зустрічаються в інших ле [Смирнов 1965, с. 112], лаконізм описів, відсутність гумору та комізму, наявність ліричних суб'єктивних зауважень. І саме "близькість до народних [казкових] основ – одна із причин поетичності, ...людськості, глибокого психологізму цих ле" [Il était une fois 1983, p. 9].

В епоху Середньовіччя католицька церква мала значний вплив на розвиток французької літератури. Так, історіографія та дидактичні тексти наслідують монастирсько-латинські зразки, християнська легенда ввела в літературу різні мотиви та оповіді новелістичного характеру [Смирнов 1965, с. 14], широко використовувались казкові елементи в духовній літературі, в християнській проповіді [Il était une fois 1983, p. 9].

Цією тенденцією можемо пояснити, чому наступні зразки французької авторської казки, що з'явилися аж на початку XIV ст., мали саме церковне походження. Зазначимо також, що у XIII-XVI ст. загалом жанр французької авторської казки дещо уповільнив свій розвиток. Ось як про це пише М. Розумовська:

"Казкова традиція, що так яскраво проявилася у творах Марії Французької, не отримала протягом декількох наступних століть розвитку у французькій літературі. Із письменників XIII-XVI ст. нас можуть зацікавити в цьому плані лише два імені: Ніколя Бозон (рукописи датуються XIV ст., вперше опубл. у 1889 р.) та Бонавантюр Депер'є (приблизно 1510 – приблизно 1544)" [Il était une fois 1983, p. 9].

Ніколя Бозон (Nicolas Bozon) (XIV ст.) – французький монах, автор ряду релігійних легенд-життів, повчальних поем в алегоричній формі та схоластичному стилі, моралістичних розповідей, об'єднаних під назвою "Contes moralisés" (XIV ст.). Для "Contes" характерні насамперед практичний

тон повчань, ілюстрації, почерпнуті із літератури природничого характеру, навчальних текстів та байок, саме тому цінність його книги “в спостереженнях, прикладах, взятих із життя та наглядно викладених” [Шишмарев 1955, с. 338].

Російська дослідниця М. Розумовська також зазначає, що творам зі збірки Ніколя Бозона притаманні деякі казкові риси. Так, наприклад, казка “*Quod intencio recta prdineteur, et de verbis adulatoriis vel detractoriis non curetur*” (XIV ст.) (з лат. “Як не потрібно звертати увагу на слова, що лестять чи ганьблять”), бере своє походження від східної казки: цей сюжет зустрічається в арабському фольклорі [Il était une fois 1983, p. 10]. Та особливістю авторського стилю є систематичне **наведення цитат** зі Святого письма для досягнення повчального тону:

“...*qe le diable ...se afforce de tolir de bone gent bone entente [en ben fesaunt e veue de le alme, com dist nostre Seigneugnur: «Si vus avez» fet il «le entente bone], tot vostre fet ert donqe cler.» Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit. Luc. XI. «Et si vostre entente seit mal, vous perdrez la veue espirital.» Si autem fuerit nequam, totumcorpus tuum tenebrosum erit*” [Il était une fois 1983, p. 58];

“**Doñt JHESUS SIRACH nous dit qe qi regard parlaunce des gentz, il perd repos en queror: Qui respiciit linguam nunquam habebit requiem**” [Il était une fois 1983, p. 58].

Можемо помітити, що повчання подаються спочатку французькою мовою, а вже потім – у формі цитат латинською мовою, виділені курсивом. Цікаво, що така двоваріантність не є випадковою. Дослідники творчості Ніколя Бозона наводять пояснення письменника, взяте з його перекладу з латинської:

“En commun langage pur amis Ke de clergie ne ont apris, тобто тому, хто отримав освіту, та не знав латині, французька книга все ж була доступною” [Шишмарев 1955, с. 339].

Цитати вводяться фразами *com dist nostre Seigneugnur, Doñt JHESUS SIRACH nous dit*, чим підкреслюється, що автор лише передає настанови, сказані святими силами.

Характерною ознакою цих казок-повчань є широке використання **лексики церковно-релігійної тематики**: *nostre Seigneugnur, le diable, espirital, Dieux, maudit seit, le Escripiture, le seint Esperit, confession, vostre office, prelatz, ceo trespac* тощо.

У казках Ніколя Бозона дуже яскраво відобразилось католицьке вчення про «дві реальності», в якому земна – є лише відображенням небесної. Це «подвійне» бачення світу лежить в основі алегоричного та символічного зображення дійсності.

Таке світосприйняття втілюється в творах за допомогою прийому **персоніфікації**. Тваринам надаються людські риси – вони розмовляють, їм властиві людські емоції, вони мають свої прізвиська, і саме їхніми словами у Ніколя Бозона озвучуються повчальні репліки. Наприклад:

“*Or a mal heure!*” **dist le leoñ**, “*deis tu manger le sauge al prodhome? Ore to[s]t!*” **dit il as sergeañt**, “*primez soyt bien batu e pas eschorchee*” [Шишмарев 1955, с. 351].

Так, лев лає віслюка та вчить його, як не слід поводитись. Звернемо увагу на те, що у казці саме лев повчає, дає настанови віслюку та лисиці, перед ним вони звітуються та його побоюються. Оскільки ця тварина традиційно вважається царем звірів, а лис та віслюк – хитрими та трохи недоумкуватими, то можемо стверджувати також про прийом **алегорії** у казках Ніколя Бозона.

Ми зазначали, що у ле Марії Французької (XII ст.) систематично зустрічаються **авторські коментарі-ремарки**. Проаналізувавши казки XIV ст., можемо помітити, що для них також характерний такий прийом, наприклад:

“*Veir*”, *fait-il*, “*poy out a faire. [Retornez en meson]. Ceo est vostre office penaunce doner après confessioñ*” [Шишмарев 1955, с. 351];

“*Auxint dy jeo par decea: de autri dit force ne faceoms tant com nous avomsnostre entente [bone e seyne. Purceo dist le seint Esperit: “A chescon vent ke vole ne donet pas vostre entente.]”* [Il était une fois 1983, p. 59].

Проте, незважаючи на формальну схожість таких коментарів у наведених прикладах та у ле (також подаються у тілі тексту у квадратних дужках), у казках XIV ст. вони виконують вже не емоційно-описову, а уточнюючу функцію, доповнюють подане у тілі тексту прикладами, служать для створення більш повної картини. Отже, з прагматичної точки зору, еволюціонує їхній прагматичний аспект – спостерігаємо орієнтацію на читача.

У казках XIV ст. також систематично зустрічаємо **фігури повтору**. Наведемо наступний уривок із казки Ніколя Бозона “*Quod intencio recta prdineteur, et de verbis adulatoriis vel detractoriis non curetur*”:

“*Qar nul ne peot a touz plere: si il [est] coy e simple en sale, lors est tenuz nyces ou hauteyn; si el est parlañt e solaceañt, janglour ou avauntour; si il poy mange e bien beüt, lors est glotoñ ou outrageous; si il*

est large ou mettañt, donqe est il fol ou trop despendeañt; si touz temps regarde pur doner soñ doñ, donques est chinchez ou trop retenañt; [si veut sa chose defendre e s'anur, lors est pledour e entremettour]; si sa bien lesse passer pur pees aver, donqes est failly ou nul bien ne seit" [Il était une fois 1983, p. 58].

Проаналізувавши це складнопідрядне речення, констатуємо використання *анафори*, яку зобразимо наступним чином:

- Qar nul ne peot a touz plere: → si A (il [est] coy e simple);*
- si B (el est parlañt e solaceañt);*
- si C (il poy mange e bien beit);*
- si D (il est large ou mettañt);*
- si E (touz temps regarde);*
- si F (veut sa chose defendre e s'anur);*
- si G (sa bien lesse passer).*

Отже, фігура анафори втілюється у тексті за допомогою семи підрядних речень із симетричною початковою структурою *si + (il/el) + verbe*. Окрім цього, можемо констатувати прийом редуплікації у вигляді подвоєння дієслівної або іменної частини групи присудка: *il [est] coy e simple, nuses ou hauteyn, el est parlañt e solaceañt, janglour ou avauntour, est failly ou nul bien ne seit* тощо.

Щодо форми французьких авторських казок XIV ст., можемо помітити, що вона вже не є віршованою, а еволюціонує до *прозовості*. Твори є невеликими за обсягом, на відміну від перших зразків цього жанру XII ст., які налічували двісті – тисячу рядків.

Діахронічний аналіз піджанрів французької авторської казки продемонстрував, що клерикальна література виникла та поширювалася раніше, ніж лицарська поезія, зразками якої є *ле*. Проте, твори авторських казок релігійно-дидактичного характеру Ніколя Бозона зафіксовані пізніше, ніж *ле*, вже у XIV ст. Зазначимо також, що незважаючи на відносну самостійність цих літературних течій, вони «схрещуються» між собою та є взаємопороджуючими. Наприклад, в «Історії французької літератури» читаємо, що лицарська поезія «виростає лише у XII ст. на основі не тільки народної, а й клерикальної літератури» [Смирнов 1965, с. 22].

У XIII-XV ст. у Франції спостерігається також динамічний розвиток міської літератури, найвідомішим зразком якої є *фабліо*. Незважаючи на їхній беззаперечний зв'язок із казкою (сюжетна аналогія, казкові мотиви у *фабльо*, поєднання в одному творі комізму *фабльо* та куртуазності *ле*), у цей період окремих зразків французької авторської казки не зафіксовано.

Отже, в ході нашого аналізу ми прийшли до **висновку**, що першими зразками жанру французької авторської казки є *ле Марії Французької* (XII ст.) і моралістичні розповіді Ніколя Бозона (XIV ст.). Жанроутворюючими елементами *ле* є чітка римована форма, зв'язок із народними казковими мотивами бретонського та кельтського походження, наявність чарівного елемента. *Ле Марії Французької* вважаємо авторським варіантом цього піджанру, адже особливостями стилю поетеси є систематичне вживання емоційних епітетів, паралелізму, фонологічних фігур (асонанс та паронимазія), і фігур повтору (редуплікація, полісиндетон, анафора, епіфора). Поетеса також використовує авторські коментарі-ремарки та вдається до інверсії для збереження римованої форми. Казки Ніколя Бозона мають клерикальне походження, чим пояснюється систематичне наведення цитат латинською мовою з перекладом, вживання лексики церковно-релігійної тематики, прийомів персоніфікації та алегорії, невеликий обсяг текстів. Дифференційними елементами творів Ніколя Бозона є також фігури повтору (анафора, редуплікація), використання авторських коментарів, що вже носять не емоційне забарвлення, а прагматичну функцію. З формальної точки зору у XIV ст. тексти еволюціонують до *прозовості*.

Література

Бройтман С.М. Историческая поэтика : [учебное пособие] / Самсон Наумович Бройтман. – М.: Российский государственный гуманитарный факультет, 2001. – 420 с. История французской литературы. Том 1. С древнейших времен до революции 1789 года : [Под общей редакцией В. М. Жирмундского]. – М. – Л.: Издательство Академии наук СССР, 1946. – 307 с. Романо-германская филология: [сборник ст. в честь академика В. Ф. Шишмарева] / [отв. ред. М. П. Алексеев, Г. В. Степанов]. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1957. – 351с. Смирнов А.А. Из истории западноевропейской литературы / Александр Александрович Смирнов; [Вступ. ст. В. Жирмундского]. – М. – Л.: Издательство Художественная литература, 1965. – 368 с. Сорокотенко О.В. Літературна казка: порівняльний та типологічний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук: спец. 10.02.15. «Загальне мовознавство» / Оксана Володимирівна Сорокотенко. – Одеса, 1996. – 16 с. Шишмарев В.Ф. Книга для чтения по истории французского языка IX-XV вв. / Владимир Федорович Шишмарев. – М. – Л.: Издательство академии наук СССР, 1955. – 559 с. Il était une fois. Contes littéraires français (XII-XIXèmes siècles) / [сост. и предисловие М. В. Разумовской]. – М.: Радуга, 1983. – 648 с. Marie de France. Lanval. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.livres-et-ebooks.fr/ebooks/Lanval-1537/>